

V Praze dne 7. 2. 2024

Rozhodnutí

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy posoudilo v souladu s § 148 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, dne 7. 2. 2024 žádost **Svobodné střední školy Olomouc, s.r.o. se sídlem 1. máje 877/42, 779 00 Olomouc**, doručenou dne 28. 11. 2023 ve věci zápisu **Střední školy**, jejíž činnost bude vykonávat právnická osoba s názvem

Svobodná střední škola Olomouc, s.r.o.

do rejstříku škol a školských zařízení, a na základě § 143 odst. 2 a podle § 148 odst. 3 písm.a) zákona č. 561/2004 Sb. rozhodlo tuto žádost v celém rozsahu

zamítnout.

Odůvodnění

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen „ministerstvo“) obdrželo dne 28. 11. 2023 prostřednictvím Krajského úřadu Olomouckého kraje (dále jen „KÚ OK“) žádost právnické osoby Svobodná střední škola Olomouc, s.r.o., se sídlem 1. máje 877/42, 779 00 Olomouc, IČO: 19251793 (dále také jako „navrhovatel“), ve věci návrhu na zápis do rejstříku škol a školských zařízení, spočívající v zápisu střední školy, jejíž činnost by měla vykonávat právnická osoba s názvem Svobodná střední škola Olomouc, s.r.o., s nejvyšším povoleným počtem 120 žáků, oborem vzdělání 78-42-M/06 Kombinované lyceum, denní forma vzdělávání s účinností od 1. 9. 2024.

Právní základ posuzování žádosti o zápis školy je zakotven v § 148 školského zákona ve spojení s § 145 až 147 školského zákona. Tato ustanovení určují rozsah účastníků řízení, způsob podání a náležitosti takové žádosti. Rozhodování příslušného správního úřadu je v dotčených ustanoveních koncipováno tak, že příslušný orgán žádosti vyhově v souladu s § 148 odst. 5 školského zákona pouze za předpokladu, že v daném případě nebude naplněn některý z taxativně stanovených důvodů pro zamítnutí či částečné zamítnutí žádosti. K zamítnutí žádosti o zápis školy do rejstříku škol a školských zařízení tak dojde v případě, že žádost neobsahuje zákonné náležitosti a žadatel neodstranil nedostatky ani přes výzvu posuzujícího orgánu (§ 148 odst. 2 školského zákona). Pokud lze žádost posuzovat věcně, je dalším možným důvodem pro zamítnutí žádosti její nesoulad se stěžejními koncepčními dokumenty v oblasti školství, tj. dlouhodobým záměrem vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky nebo příslušného kraje (§ 148 odst. 3 písm. a) školského zákona). Dalším důvodem pro zamítnutí žádosti je absence předpokladů pro řádnou činnost školy po stránce personální, materiální či finanční (§ 148 odst. 3 písm. b) školského zákona). Dále též skutečnost, že žádost obsahuje nepravdivé údaje nebo by činnost školy nebyla v souladu s právními předpisy (§ 148 odst. 3 písm. c) školského zákona). Posledním důvodem vedoucím k zamítnutí žádosti o zápis školy je pak dle § 148 odst. 4 školského zákona existence pravomocného odsouzení žadatele – právnické osoby pro trestný čin, pokud pro tento trestný čin neskýtá záruku řádného výkonu činnosti školy a současně se dle zákona na žadatele nehledí jako by nebyl odsouzen.

Z výše uvedeného jasně vyplývá, že řízení o zápisu do rejstříku škol a školských zařízení má charakter řízení povolenacího a nikoli evidenčního – při splnění pouze formálních podmínek daných školským zákonem tak žadatel nemá žádný právní nárok na povolení výkonu činnosti školy. Podle komentářové literatury takto koncipované řízení o žádosti „vychází z toho, že poskytování vzdělávání a školských služeb je v souladu s § 2 odst. 3 školského zákona veřejnou službou, a to službou ze své podstaty dlouhodobého charakteru, a že stát nese určitou odpovědnost nejenom za dostupnost, ale také za kvalitu této služby. V tomto případě tedy nelze v plném rozsahu uplatnit tržní principy a pouze princip následné kontroly spočívající v tom, že každý může určitou činnost vykonávat, dokud nebude zjištěno, že tato činnost nesplňuje požadavky stanovené právními předpisy [...]“ . Příslušný orgán, jenž vede rejstřík škol a školských zařízení, je tak zejména povinen posoudit soulad žádosti s relevantními dlouhodobými záměry vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy. Školský zákon přiznává těmto koncepčním dokumentům povahu zákonného rozhodovacího kritéria.

K povaze dlouhodobých záměrů se vyjádřil také např. Městský soud v Praze v rozsudku ze dne 29. 4. 2016, čj. 10 A 15/2016–42, když uvedl: „Dlouhodobé záměry nemají charakter právního předpisu, jedná se pouze o koncepční a strategické dokumenty nelegislativního charakteru. V několika ustanoveních školského zákona se jim však přiznává charakter závazného kritéria při rozhodování orgánů veřejné správy v konkrétní oblasti. Tak tomu je právě v případě ust. § 148 odst. 3 písm. a) školského zákona.“.

Soulad žádosti o zápis školy nebo školského zařízení do rejstříku s dlouhodobými záměry je třeba hodnotit vzhledem k dlouhodobým záměrům jako celku a s ohledem na základní zásady v nich vytyčené. Takový postup je v souladu s ustálenou judikaturou správních soudů a byl akceptován i Ústavním soudem (usnesení ze dne 4. 1. 2010, sp. zn. IV. ÚS 1508/09, a plenární nález ze dne 9. 7. 2019, č.j. Pl. ÚS 34/17). Jak uvádí Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 31. 3. 2009, čj. 7 As 52/2007, „dlouhodobý záměr je strategickým dokumentem vlády, z čehož resultují dva podstatné závěry. Především je nutno si uvědomit, že jde o podkladový materiál nejen odborný, ale že má též charakter politického dokumentu; na rozdíl od plánů operativních, taktických a podobně jde o dokument, který stanoví základní směry, kterými se má řešená problematika ubírat ve střednědobém až dlouhodobém časovém horizontu. Z těchto důvodů tedy nelze jistě očekávat, že bude řešit jednotlivosti; ty budou rozpracovány právě v již posledně zmiňovaných typech plánů a jejich konkretizace se pak bude odehrávat v rámci užitého diskrečního oprávnění ministerstva. Základní zásady v něm vytyčené však musí být při rozhodování vždy respektovány.“

Ministerstvo se tak zaměřilo na posouzení souladu žádosti navrhovatele s dlouhodobými záměry České republiky a příslušného kraje.

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky 2023–2027 (dále jen „DZ ČR“) v oddíle I. Strategie dalšího rozvoje sítě škol a školských zařízení, v bodě 3.1, písm. a) stanoví:

a) Nové střední školy (a nová místa poskytovaného vzdělávání středních škol) v rámci kraje budou zapisovány do rejstříku škol a školských zařízení v odůvodněných případech s ohledem na očekávaný průběh demografické křivky nastupujících kohort 15letých, dále na dostupnost stávajících kapacit středních škol a podle potřeb trhu práce v každém kraji.

Zohlednění potřeb trhu práce v kraji a predikce kvalifikačních potřeb podle bodu a), resp. přihlédnutí k uplatnitelnosti absolventů školy na trhu práce a potřebám trhu práce s ohledem na predikce kvalifikačních potřeb podle bodu b) se nevztahuje na gymnázia a lycea.

Žádost o zápis nové střední školy nebo nového místa poskytování vzdělávání musí být zároveň v souladu s body v části 3. 2.

Žádost o zápis nové střední školy nebo nového místa poskytování vzdělávání musí být zároveň v souladu s cíli v bodě 3.2, kde se pod písm. a) uvádí:

a) Obory vzdělání pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami nebo obory čtyřletého gymnázia, resp. lycea mohou být do rejstříku škol a školských zařízení zapisovány a jejich kapacity navyšovány v návaznosti na demografický vývoj, naplněnost a dostupnost stávajících oborových kapacit.

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Olomouckého kraje 2020 (dále jen „DZ OK“) v kapitole 2.2. Hlavní cíle změn ve školském rejstříku v Olomouckém kraji v letech 2020–2024, v části 2.2.3. Střední vzdělávání uvádí:

Nové střední školy a nová místa poskytovaného vzdělávání v rámci kraje budou vzhledem k dostačující nabídce širokého spektra oborů vzdělání středního vzdělávání a neobsazeným kapacitám škol zapisovány do rejstříku škol a školských zařízení pouze ve výjimečných a odůvodněných případech s ohledem na dostupnost stávajících kapacit středních škol a potřeby trhu práce. Žádost o zápis nové střední školy nebo nového místa poskytování vzdělávání musí být zároveň v souladu s níže uvedenými podmínkami pro zápis nových oborů vzdělání či navyšování kapacit stávajících oborů vzdělání.

V rámci kraje může být do struktury oborů vzdělání s maturitní zkouškou (vyjma oborů vzdělání pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a oborů čtyřletého gymnázia) nově zařazen nebo kapacitně posílen jen obor vzdělání, který bude odpovídat předpokládaným dlouhodobým potřebám trhu práce a který bude nahrazovat ve stejné kapacitě a stejné formě jiný aktivní obor vzdělání s maturitní zkouškou v rámci kraje.

Při posouzení věci ministerstvo přihlédlo k vyjádření příslušného kraje. KÚ OK nedoporučil žádosti vyhovět, ve svém vyjádření k žádosti uvedl následující:

Krajský úřad si v návaznosti na navrhovatelovu žádost o zápis oboru vzdělání 78-42-M/06 Kombinované lyceum vyžádal stanovisko Úřadu práce – Krajské pobočky v Olomouci, přičemž ze sdělení Úřadu práce – Krajské pobočky v Olomouci ze dne 26. října 2023 vyplývá, že: „V případě oboru Kombinovaného lycea, kdy se jedná o tzv. všeobecné vzdělání s předpokladem pokračování na VOŠ nebo VŠ v dalších oborových studiích, je předpoklad lepší uplatnitelnosti na trhu práce a lepší nabídky pro stávající i budoucí potřeby trhu práce.“

Stanovisko dále uvádí, že: „Demografický vývoj a dopad na měnící se potřeby trhu práce nelze v současné době kvalifikovaně odhadnout – příliv uprchlíků z „třetích“ zemí a Ukrajiny, migrace v rámci EU atd. Nicméně v následujících letech by ze základních škol měly vycházet silnější populační ročníky s předpokladem vyšší poptávky po maturitním (všeobecném) vzdělání, takže i s ohledem na tuto populační vlnu bychom doporučovali uvažovat o navýšení kapacit pouze u oboru Kombinovaného lycea.“

Obor vzdělání 78-42-M/06 Kombinované lyceum má nyní v rejstříku škol a školských zařízení zapsán jedna právnická osoba vykonávající činnost střední školy v okrese Olomouc (Waldorfská střední škola Olomouc s.r.o.), přičemž je na území Olomouckého kraje široká nabídka oborů vzdělání ze skupiny oborů 79 Obecná příprava.

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Olomouckého kraje na období 2020-2024 současně stanoví, že:

„V rámci kraje může být do struktury oborů vzdělání s maturitní zkouškou nově zařazen jen obor vzdělání, který bude odpovídat předpokládaným dlouhodobým potřebám trhu práce a který bude nahrazovat ve stejné kapacitě a stejné formě jiný aktivní obor vzdělání s maturitní zkouškou v rámci kraje.“

Navrhovatelova žádost nesplňuje požadavek na reciprocitu stran kapacity jiného aktivního oboru vzdělání s maturitní zkouškou. V souladu s výše uvedeným není předmětná žádost v souladu s aktuálně platným Dlouhodobým záměrem vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Olomouckého kraje na období 2020-2024.

Ministerstvo po přezkoumání stanoviska KÚ OK a z vlastního šetření, jehož výsledky jsou uvedeny výše dospělo k závěru, že zápis oboru není nahrazen ve stejné kapacitě a stejné formě jiným aktivním oborem vzdělání s maturitní zkouškou v rámci kraje.

Navrhovatel, který je jediným účastníkem řízení, byl řádně vyzván k vyjádření se k podkladům rozhodnutí před jeho vydáním ve smyslu § 36 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů. Navrhovatel požádal o zaslání podkladů rozhodnutí, ministerstvo této žádosti vyhovělo a podklady rozhodnutí navrhovateli zaslalo. Navrhovatel se k těmto podkladům ve stanovené lhůtě nevyjádřil.

Po důkladném posouzení žádosti, při kterém ministerstvo vyšlo z předložené žádosti, vyjádření KÚ OK, DZ ČR, DZ OK, údajů z rejstříku škol a školských zařízení, tak ministerstvo dospělo k závěru, že žádost není v souladu s DZ OK, konkrétně s kapitolou 2.2. Hlavní cíle změn ve školském rejstříku v Olomouckém kraji v letech 2020–2024. Nesoulad žádosti, byť jen s jedním z dlouhodobých záměrů, je podle § 148 odst. 3 písm. a) školského zákona zákonným důvodem k zamítnutí žádosti, a proto nemohlo ministerstvo rozhodnout jinak než žádost navrhovatele zamítnout.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí může účastník řízení podat podle § 152 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, rozklad, ve kterém se uvede, v jakém rozsahu se rozhodnutí napadá a dále namítaný rozpor s právními předpisy nebo nesprávnost rozhodnutí nebo řízení, jež mu předcházelo, ve lhůtě 15 dnů ode dne jeho oznámení. Rozklad se podává u Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a rozhoduje o něm ministr školství, mládeže a tělovýchovy. Podaný rozklad má v souladu s ustanovením § 85 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb. odkladný účinek. Podání rozkladu jen proti odůvodnění rozhodnutí je nepřípustné.

Mgr. Jan
Mareš
MBA

Digitálně
podepsal Mgr.
Jan Mareš MBA
Datum:
2024.02.12
16:52:27 +01'00'

Mgr. Jan Mareš, MBA
vrchní ředitel sekce vzdělávání a mládeže

Zasílá se:

Svobodná střední škola Olomouc, s.r.o.
1. máje 877/42
779 00 Olomouc